Boris Gudonow – Volkskrant

Nationale Reisopera levert met Moesorgski´s Boris Godoenv de mooiste productie van het seizoen
Oer-Russische opvoering Reisopera
Volkskrant 14.5.2007

Geen componist heeft zulke door-en-door Russische muziek geschreven als Modest Moesorgski, die zichzelf in een leven van 42 jaar naar de verdommenis zoop, en tussendoor een stevige handvol meesterwerken produceerde. De publiekslieveling is de bekende Schilderijtentoonstelling, maar zijn opera Boris Godoenov is met voorsprong zijn meest monumentale en rijkste compositie. Het is een werk dat lastig opte voeren is. Om te beginnen bestaan er twee versies, die elk hun eigen verdiensten hebben. Enin dat door-en-door Russische schuilt menige valkuil voor de vormgever: het risico van folkloristische clichés.

Robert Lehmeier, die het koningsdrama bij de Nationale Reisopera regisseert, laveert om die valkuilen heen. Bontmutsen en vallendsneeuw ontbreken, evenmin als de door Moesorgski meegecomponeerde wodkaflessen, maar de leidende bojaren zijn gestoken in maatkostuums. Achter de rij beeldschermen in het decor vormt zich uit oplichtende ti-lijnen een kaart van Rusland. Oner zijn brokten mantel draagt Boris niets dan hemd en onderbroek.

Lehmeier rekent meteen in de eerste scène af met de hang naar naturalisme, met behulp van de strak gechoreografeerde,

gestileerde bewegingen van het koor. En die mantel wordt tot symbool van heerschappij: hij komt steeds minder vast om Boris´ schouders te zitten. Zijn rivaal Sjoesjki stoeit er heel wat mee af, Boris´ zoon Fjodor mag hem even om, en op het laatst krijgt de valse troonpretendent Grigori hemin handen gedrukt – waarmee Robert Lehmeier tevens een los eindje in het libretto op zijn plaats schikt.

De Nationale Reisopera, die zijn best heeft gedaan om dit haar mooiste productie van het seizoen te maken, heeft in die 31-jarige Vasily Petrenko een eminent pleitbezorger voor Moesorgski´s muziek gevonden. Petrenko hallt het onderste uit de kann beij het Gelders Orkest, dat zichzelf overtreft, zowel in pompend bazuingeronk als in versmolten weeklachten.